

Jätelakiesitys 2021

Hallintovaliokunnan kuuleminen

Kainuun Jätehuolto Oy

Esa Rimpiläinen

04.5.2021

Kainuun ns. kaksoisjärjestelmä

Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä, Ekokymppi

- 23.000 omakotitaloutta
- 2.000 asunto-osakeyhtiötä
- 12.000 lomakiinteistöä
- Kaikki kiinteistöt: sekajäte energiaksi ja biojäte.
- Yli 2 huoneiston kiinteistöt: velvoite kerätä myös kartonki, muovi, pahvi, lasi, metalli ja paperi.

Jätehuolto Kainuussa

- Toimii hyvin yrittäjien (7) ja jätehuollon kuntayhtymän yhteistyönä.
- Jäteyritykset hoitavat kuljetusjärjestelyt, laskutuksen, sopimukset, astiahuollot eli tarjoavat jätehuoltopalvelut täyden palvelun periaatteella.
- Kuljetustiedot siirtyvät kiinteistöittäin ja jätėjakeittain kuljetusyrittäjiltä Ekokympille, joka laskuttaa jäteyrittäjää ja jäteyrittäjä taas edelleen asiakasta.
- Ekokymppi hoitaa valvonnan, neuvonnan ja aluekeräyspisteet

Jätelain vaikutukset I

➤ Hyvät ympäristötavoitteet ja –velvoitteet

- Kainuussa kuitenkin jo tiukemmat tällä hetkellä
- Kunnat velvoitetaan kehittämään erilliskeräystä
- Materiaalivirrat ovat isoissa kaupungeissa
- Pitäisi kiinnittää huomiota enemmän kerätyn jätteen lajitteluvelvoitteisiin
- Erilliskerättyjen jakeiden uusiokäytön velvoittaminen ja kehittäminen

➤ EU:n vaatimukset.

- Vaatimus jätejakeiden keräysasteesta ja uusiokäytöstä, ei kuljetuksista.

➤ Kaksoisjärjestelmässä pelkkä sekajäte ja nestemäisen jätteen (jätekaivot) keruu?

- Pelkkä sekajätteen keruu harvaan asutuilla seuduilla sekava järjestelmä, ei aitoa kilpailua taajamissa eikä maaseudulla.

➤ Erilliskeräilyn jätekuljetusten kilpailutus?

- Toteutetaanko ne jätejakeittain vai alueittain?
- Esim. muovi: 600 L astiassa muovia n.5-6 kg. Ristijärvellä 40 kpl kohteita = yhteensä 220 kg.
=> pitkät keruumatkat, vähäiset muovimäärät => huono hiilijalanjälki.

➤ Kilpailutus alueittain?

- Alueet ovat pieniä ja alueella toimivat yritykset on alueensa kokoisia, ei niitä voi pilkkoa.
- Lakiesityksessä puhutaan kilpailutusten "suosituksista" ei velvoittavia.

➤ Elinkeinotoiminnan jätehuolto?

- Vapaa kilpailu, mutta pienillä paikkakunnilla vähän elinkeinojätettä (puu, pahvi, paperi jne)
=> pelkällä elinkeinojätteen hoitamisella ei elä.
- Kainuussa elinkeinojätettä lajittelee 3 yritystä ja Ekokymppi. Kainuun elinkeinojätteestä syntyy Kajaanissa n.80 % elinkeinojätteestä, muilla alueilla vähäinen määrä.

Jätelain vaikutukset II

➤ Kuntayhtiöiden asema nykyisessä jätelaissa ja uudessa jätelaissa?

- Yksityiset yhtiöt eriarvoisessa asemassa.
- Kilpailuttavatko kuntayhtiöt itse itsensä?
- Nyt kuntayhtiöt kilpailevat elinkeinojätteestä ja laki ”suojaa” heille asumisessa syntyvät jakeet.
- Mahdollistaa kunnille täyden monopoliaseman jätehuollossa.

➤ Markkinoiden ”osto”?

- Isot yhtiöt syövät pienet pois hinnalla, saavat koko markkina-alueen.
- Kilpailutusten pilkkominen tekee järjestelmästä ”huutokaupan” ja kuljetusten osalta alihinnoitellun liiketoimen.
- Uudessa jätelaissa on vain **suosituksia** kilpailutuksiin, onko kunnissa osaamista kilpailuttaa?

➤ Tuottajavastuu erilliskerätyssä jakeissa?

- Tuottajavastuu keräysaste **100 %**
- Tuottajayhteisöistä maksumies kunnille?
- Nyt toimiva järjestelmä romutetaan ja tavoitteet pienennetään.

➤ Yksityisten yritysten kehitystyö ja investoinnit?

- Kaikki kehitystyö valuu hukkaan ja investoinnit järjestelmiin romuttuvat
- Kaluston hankintahinta on keräysautolla 250.t € - 300.t € (alv 0 %) → ”kuoletusaika 5-10 vuotta.
- Asiakaspalvelun kehitystyö ja työntekijät?

Muutosesitys jätelakiin

- **Kaksoisjärjestelmän säilyttäminen jätelakiin kaikkien jakeiden osalta**
 - Alueet ovat niin erilaisia, ei voida laittaa kaikkea ”yhteen muottiin”
 - Alueille vapaus valita kuljetusjärjestelmä
 - Onko kunnilla valmiudet hoitaa koko kuljetusjärjestelmää?
 - Miten turvata oikeasti pienyritykset?
- **Jätelaki kannattaisi jakaa kahteen aluekokoon**
 - Alle **30.000** asukkaan taajamissa voi olla kaksoisjärjestelmä ja halutessaan joustavammat jätemääräykset.
 - Pienten kuntien ja pitkien etäisyyksien alueella ei tule tehdä ympäristöarvojen varjolla enemmän haittaa luonnolle.
 - Siellä missä on isot jätevirrat, siellä ympäristövaikutukset suuria.
- **Kuntayhtiöiden asema selkiytettävä**
 - Kuntayhtiöiden asema elinkeinojätteen kilpailussa **rajattava selkeämmin.**
 - Kuntayhtiöiden ja polttolaitosten ”kytkaupat”?
 - Kunnille täysi monopoliasema jätehuollossa?
 - Yksityiset yritykset olla apuna asumisessa syntyvän jätteiden lajittelussa, kierrätyksessä ja uusiokäytön kehittämisessä ja toteuttamisessa?
- **Siirtymäajat aivan liian lyhyet**
 - Kunnille aikaa tehdä valvontajärjestelmät → **3 - 5 vuotta.**
 - Yrityksille valmiudet sopeutua uuteen tilanteeseen / alasajoon → **5-10 vuotta.**

Kiitos

”Ei vastakkainasettelua eikä toisiaan poissulkevaa, vaan yhdessä kehittäen.”

-Luontoa ei jätetä-

Kainuun Jätehuolto Oy

esa.rimpilainen@kjh.fi

p.0503438832

